Geachte collega´s

In de commissievergadering van 01-11-2023 hebben wij gediscussieerd of er al dan niet risico's zijn als gevolg van achterstallig onderhoud danwel het schoolklimaat in schoolgebouwen. Ik heb u toegezegd u daarover informatie te sturen. Bij deze.

1. **Klimaat in de klassen:**

Sinds de coronacrisis staat het ventileren van scholen sterk in de belangstelling, vooral om de verspreiding van de ziekte tegen te gaan. Maar in hoeverre heeft slechte ventilatie ook invloed op de leerprestaties van leerlingen? Een omvangrijk veldexperiment onder Limburgse basisscholen werpt licht op de relatie tussen ventilatie en toetsscores van leerlingen.

In het kort de conclusies uit het rapport:

– Slechte ventilatie vermindert leerprestaties en het effect lijkt zelfs groter dan dat van de coronasluitingen.
– De kans op een havo/vwo-advies is dertien procent lager als de CO2-blootstelling in het semester vóór de eindtoets verdubbelt.
– Door de extra coronagelden voor onderwijs deels te investeren in betere ventilatie, wordt het probleem grotendeels opgelost.

Het volledige rapport is te lezen via:

https://esb.nu/betere-ventilatie-helpt-om-leerprestaties-te-bevorderen/

2. **Brief aan minister Paul van de PO-raad, VO-raad en VNG**

U202300600 Open brief minister Mariëlle Paul.pdf (poraad.nl)

Natuurlijk zou je kunnen zeggen dat het stuk beton dat uit het plafond is gevallen in een Rotterdamse school een incident is (gelukkig zonder persoonlijk letsel tot gevolg)….

3. **Kwaliteitsverbetering schoolgebouwen; de urgentie en de oplossingen (achtergrondinformatie van de PO_raad inzake de verantwoordelijkheidsverdeling tussen schoolbesturen en gemeenten).**

Een schoolgebouw is erg bepalend voor hoe leerlingen er zich ontwikkelen en hoe fijn het er voor leraren is om te werken. Maar veel basisschoolgebouwen in Nederland zijn sterk verouderd en vernieuwing komt moeizaam op gang. De PO-Raad schetst problemen en oplossingen in het Whitepaper Onderhuisvestiging en helpt school- en gemeentebesturen op weg in het Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting.

De gemiddelde leeftijd van een basisschoolgebouw in Nederland is 41 jaar oud. Het binnenklimaat van 80% van de basisscholen is matig tot slecht, klaslokalen hebben nog enkele beglazing en qua ontwerp is 44% alleen geschikt voor klassikaal onderwijs. Daarmee staan de gebouwen onderwijskundige vernieuwing in de weg. Leraren in het basisonderwijs geven hun schoolgebouw gemiddeld dan ook slechts een 5,7.

Hoe is het beheer van schoolgebouwen geregeld in Nederland?

Zowel schoolbesturen als gemeenten krijgen geld van de overheid voor schoolgebouwen. Maar het is niet altijd duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is.

- Zowel schoolbesturen als gemeenten krijgen geld van de overheid voor schoolgebouwen

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreiding, tijdelijke huisvesting en gymlokalen
- Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor exploitatie, onderhoud en aanpassingen van het schoolgebouw
- Met name dat laatste ('aanpassingen van het schoolgebouw') is niet duidelijk gedefinieerd
- Ook tussentijdse kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld om te voldoen aan eisen van deze tijd, is niet belegd
- Daardoor is de bekostiging ook niet geregeld

Dit leidt tot:

- Een impasse tussen schoolbesturen en gemeenten
- Trage vernieuwing van schoolgebouwen
- Nieuwbouw komt pas laat op gang

Vernieuwing van schoolgebouwen: wat is er nodig?

Kwalitatief goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen. Maar de normen waarop de bekostiging van schoolgebouwen is gebaseerd, zijn geschreven in de jaren tachtig. Ze gaan uit van enkele beglazing, het gebruik van een stencilmachine en alleen mechanische ventilatie in het toilet, maar niet in andere delen van het gebouw. Maatschappelijke vereisten en onderwijsvernieuwing vragen inmiddels om een andere - meer flexibele inrichting - van schoolgebouwen.

- Scholen omarmen steeds vaker een onderwijsconcept waarbij klassikaal onderwijs niet langer de norm is

- Passend en inclusief onderwijs vraagt om aanpassingen voor kinderen met speciale ondersteuningsbehoeften en om plekken voor samenwerking met Zorg en Jeugd en kinderopvang.
- Gymlokalen omdat kinderen vanaf 2023 twee uur per week bewegingsonderwijs krijgen
- Een goed binnenklimaat zorgt voor een fijne leer- en werkomgeving voor leerlingen en onderwijspersoneel
- Om te voldoen aan de klimaatdoelstellingen is vernieuwing én verduurzaming van schoolgebouwen nodig

Dat vraagt om een brede kijk met kwaliteit van schoolgebouwen als uitgangspunt:

- Integrale huisvestingsplannen met langjarige doorkijk als wettelijke verplichting
- In de wet opnemen van renovatie als huisvestingsvoorziening en een duidelijke definitie van het begrip renovatie
- Nuanceren van het investeringsverbod
- Kennis, professionalisering en meer standaardisatie

Whitepaper onderhuisvestiging

De PO-Raad vindt dat de overheid de verantwoordelijkheden van schoolbesturen en gemeenten helder moet beleggen er moet zorgen voor realistische bekostiging.

Samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de VO-raad schreven wij een brandbrief namens de sector: de Whitepaper Onderwijshuisvesting. Daarin worden de belangrijkste problemen en oplossingen geschetst.

Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting

Als sturingsinstrument en praktische leidraad ontwikkelde we ook het Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting. Hiermee kunnen schoolbesturen en gemeenten zelf aan de slag met het maken van Integrale Huisvestingsplannen (IHP's) om inzichtelijk te maken wat de huidige staat van de schoolgebouwen is, wat er nodig is voor verbetering en wat de kosten daarvoor zijn.

Meer lezen over schoolgebouwen

- Schoolgebouwen primair en voortgezet onderwijs: de praktijk gecheckt
- IBO Onderwijshuisvesting funderend onderwijs - Een vak apart - Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel
- Rapport 'Een fris alternatief voor de huisvesting van kinderen'